

Вивчаємо повість В. Нестайка "Тореадори з Васюківки"

6 клас

Віра Степаненко,

вчитель української мови і літератури

ССЗШ № 313

Київ

За новою програмою на вивчення повісті виділено 4 години. Для роботи над змістом твору в повному прочитанні можна взяти ще 1 годину з резервного часу та 1 годину з позакласного читання.

Уроки 1 — 2

Тема. В.Нестайко. Повість "Тореадори з Васюківки".
Робота над змістом I частини

Мета: ознайомити учнів із творчістю письменника, зацікавити їх повістю "Тореадори з Васюківки"; розвивати навички виразного читання, переказу прозового твору, вміння аналізувати поведінку героїв, їхні вчинки, визначати тему та ідею художнього твору; виховувати оптимізм, активну життєву позицію, прагнення до знань.

Тип уроку: осмислення сприйнятого через аналіз.

Обладнання: портрет В.Нестайка, бібліотечка його пригодницьких творів, малюнки учнів.

Теорія літератури: тема, ідея художнього твору.

Хід уроку

I. Мотивація навчальної діяльності

Вчитель. Сьогодні ми розпочинаємо вивчення нового розділу "Пригоди та романтика", який відкриває творчість В.Нестайка. Що вам відомо про цього письменника? Які його твори ви читали?

II. Короткі відомості про письменника

Вчитель. Ім'я Всеволода Нестайка знає і в Україні, і за її межами. Не одне покоління юних читачів вирросло на його добрих пригодницьких книжках. Народився письменник, як сам заявляє, між сторінками книг. Бо мама його дуже любила читати. А тільки-но народився, одразу захотів стати письменником. І тільки гумористом. Й живого письменника Нестайко уперше зустрів саме гумориста — Остапа Вишню.

Читання учнями статті в підручнику про В.Нестайка.

Вчитель. Нестайко знайшов ключик до сердець юних читачів. Ненав'язливо автор запрошує їх у мандри до країни витвореної, але гарної, звабливої. І довірившись автору, ви починаєте жити в ній, дружити з його героями.

III. Робота над змістом I частини

Вікторина за малюнками

1. Знайомство з героями повісті. Хто ж вони?

(мал. 1, п'ятикласники: Ява (Іван) Рень — вигадник, Павлуша Завгородній — від його імені ведеться розповідь.)

2. З якої пригоди, що трапилася з героями, починається повість?

(Метро під свинарником, мал.2.)

3. Якими словами з тексту можна підписати малюнок?
(— Я вам дам метра! Я вам такого метра дам, що...)

4. Яка з вигадок Яви дала назву повісті?

(Влаштувати бій биків, мал. 3.)

5. Хто ж такі тореадори?

(На думку Яви, тореадори — найсміливіші герої і ловкачі.)

Словникова робота

Тореадор — головний учасник бою биків в Іспанії та в країнах Латинської Америки, який шпагою завдає бикові останнього, смертельного удару.

6. Чим закінчився експеримент з коровою Контрибуцією в ролі бика?

Підписати малюнки словами з тексту:

(мал. 4 "Раптом я побачив Яву десь високо в небі");

(мал. 5 "Контрибуція бігала навколо калабані і мукала на нашу адресу свої коров'ячі прокльони").

7. Прокоментуйте малюнки 6, 7.

8. Які риси характеру друзів розкриваються в цьому епізоді?

(Любили тварин; сміливі, бо ризикували життям.)

9. Яку кличку дали щеняті?

(Собакевич.)

Бесіда

10. Чому Яву та Павлушу не брали на екскурсію до Києва?

11. Чому друзям вкрай необхідно було поїхати до Києва?

12. За яких обставин хлопці самі себе виявили?

13. Що ж купили Книш та Бурмило в магазині?

14. Хто такий Фарадейович і чим він займався?

15. Як хлопці мало не нашкодили йому?

16. Розкажіть про перший в житті друзів екзамен.

17. Про що свідчить поведінка Павлуші?

18. А де ж був Ява?

19. Чому Павлуша відмовився від путівки на море?

20. Сформулювати тему та ідею розділу.

(Тема: зображення стосунків між хлопцями, в результаті яких перевіряється цінність справжньої дружби.

Ідея: засудження тих, хто розуміє дружбу тільки на словах; уславлення дружніх стосунків, які перевірені конкретними справами.)

21. Що ж змусило Яву прийняти рішення жити на безлюдному острові? Розповісти від імені Яви.

22. Як сприйняв Павлуша ідею друга? Розповісти від імені Павлуші.

23. Як пройшов перший день Робінзона Кукурудзо на острові імені Переєкзаменовки? Прочитати.

24. Які пригоди трапилися із друзями в першу ж ніч перебування Яви на острові?

25. Що ж шукали Книш із Бурмилом на дні озера?

26. Яку добру справу зробили Ява й Павлуша?

27. До яких роздумів спонукала Яву зустріч із піонерами?

28. Який головний висновок випливає з останніх подій I частини?

(Кожний повинен займатися серйозною справою.)

IV. Підсумок уроку

V. Домашнє завдання: прочитати у підручнику статтю про В. Нестайка і II частину повісті.

Урок 3

Тема. В.Нестайко. Повість "Тореадори з Васюківки". Робота над змістом II частини. Жанр твору, основні засоби творення комічного

Мета: ознайомити учнів із новими пригодами героїв повісті; визначити жанр твору, елементи композиції, ознайомити з основними засобами комічного; розвивати поняття романтичного і пригодницького, навички характеристики героїв; виховувати позитивні риси характеру.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: портрет В.Нестайка, книжка "Тореадори з Васюківки".

Теорія літератури: повість, пригодницький твір, гумор, комічне, елементи композиції художнього твору, трилогія.

Хід уроку

I. Мотивація навчальної діяльності

Вчитель. Сьогодні ми продовжимо мандрівку сторінками захоплюючої повісті В.Нестайка, познайомимось із новими пригодами друзів.

II. Робота над змістом II частини

1. Пригадайте, що таке композиція твору.

2. Назвати сюжетні вузли композиції у розділі.

(*Експозиція: рішення Яви та Павлуші організувати сільський театр у Васюківці.*

Зав'язка: розподіл театральних ролей між учнями:

Ява — Бобчинський, Павлуша — Добчинський.

Кульмінація: "провал" інсценізації п'єси через незнання акторських слів Явою і Павлушею.

Розв'язка: страждання хлопців, які втекли зі сцени театру.)

3. Ким мріяли стати хлопці в майбутньому?

4. Які роздуми викликав епізод перебування героїв біля пам'ятника на відзнаку повернення Києву Магдебурзького права?

5. У чому проявилася чесність хлопців на пляжі?

6. Чому Павло і Ява вирішили говорити тільки правду?

7. Хто допоміг Яві й Павлуші у пошуках власника годинника?

8. Розповісти про пригоди друзів через загублений годинник?

9. Хто ж був власником годинника?

10. Про які риси характеру Яви й Павлуші свідчать їхні вчинки?

III. Жанр твору. Основні засоби творення комічного

Робота в групах

1 група

1. Пригадайте пригодницькі твори, вивчені на уроках світової літератури.

2. Чи є в твір В.Нестайка "Тореадори з Васюківки" пригодницьким? Свою думку аргументуйте.

3. Звірте свої міркування з підручником.

2 група

1. Пригадайте основні ознаки оповідання.

2. Чи можна назвати "Тореадорів з Васюківки" оповіданням?

3. Звірте свої міркування з підручником.

3 група

1. Чому читач так часто сміється? Чи тільки з цікавих пригод?

2. Прочитати у підручнику статтю "Основні засоби творення комічного" і навести приклади з тексту.

IV. Підсумок уроку

Отже, "Тореадори з Васюківки" — це пригодницько-гумористична повість, яка складається з трьох самостійних частин.

V. Домашнє завдання: прочитати III частину повісті.

Уроки 4—5

Тема. В.Нестайко. Повість "Тореадори з Васюківки". Робота над змістом III частини. Головна думка твору

Мета: перевірити розуміння учнями змісту III частини, допомогти глибше розкрити характери героїв, вчити оцінювати їхню поведінку, проводячи паралелі із власними відчуттями; розвивати навички уважного читання, коментування окремих епізодів, формулювання головної думки твору; виховувати прагнення творити добро і берегти справжню дружбу.

Тип уроку: осмислення сприйнятого через аналіз.

Наочність: портрет В.Нестайка, текст повісті "Тореадори з Васюківки".

Теорія літератури: проблематика твору, характеристика героїв, головна думка.

Хід уроку

I. Мотивація навчальної діяльності

Вчитель. Сьогодні ми працюватимемо над змістом останньої частини повісті і готуватимемось до характеристики головних героїв.

II. Робота над змістом III частини

Бесіда

1. Якою була причина сварки між Явою й Павлушею?

2. Легенда про Горбушину могилу (прочитати або переказати).

3. Фотографування привида. Про що свідчить цей вчинок Яви?

4. Чому ж Бардадим не покарав Яву за вкрадений у нього фотоапарат?

Вчитель. Уявіть себе учасником передачі "Театр перед мікрофоном".

5. Читання за ролями уривка про розкриття таємниці привида.

6. Що за таємниця з трьома невідомими?

7. Як Ява познайомився з лейтенантом Пайчадзе?

8. Кого Ява звинувачував у сварці з Павлушею? Як помстився?

9. Чому Гребенючка не видала Яви?

10. Яке стихійне лихо трапилось у селі?

11. Коли у Яви виникла ідея звернутись по допомогу до військових?

12. Подвиг старшого лейтенанта Пайчадзе.

(Коротко переказати).

13. Чому Ява вирішив пірнати у затоплену хату?

Чи ризикував хлопчик своїм життям?

14. Зважте, чи зміг би кожен із вас повторити вчинок Яви?

15. Хто врятував Яву? Якою була дружба між хлопчиками?

16. Згадайте і запишіть у зошиті якомога більше прислів'їв та приказок, про справжні дружні стосунки. Прочитайте.

17. Що ж було в пакуночку? Чи варто було ризикувати життям?

18. Пригадайте з теорії літератури, що таке проблематика твору.

(*Сукупність проблем, порушених у творі.*)

19. Визначити проблематику розділу

(*Повага до ближнього, вміння розуміти його; тур-*

бота про власне здоров'я як одну з людських цінностей; відповідальність за свої обіцянки.)

20. Знову лист з трьома невідомими. Чому Ява відкрив таємницю другові?

21. Коли Ява розгадав одне з трьох невідомих?

22. Розповісти, як друзі рятували Галину Сидорівну від викрадення.

23. Який сюрприз приготували Ява з Павлушею Галині Сидорівні в день її весілля з Пайчадзе?

24. У чому хоче переконати читачів автор у III частині? (Справжня дружба перемагає будь-які випробування.)

25. Визначити головну думку всієї повісті.

(Треба цінувати життя, дружбу, прагнути до добра, справедливості, бути допитливим, кмітливим і веселим.)

26. Які почуття охопили вас, коли ви перегорнули останню сторінку книги?

(Симпатія до головних героїв; жаль, що закінчилась розповідь про їхні пригоди.)

III. Підсумок уроку

IV. Домашнє завдання: підготувати (усно) розповідь про одного з героїв, який найбільше сподобався, за планом:

1. Мій улюблений герой — ...

2. Пригоди — невід'ємна частина його життя (назвати найцікавіші епізоди).

3. Риси характеру героя, які мені імпонують.

4. Яким буде герой у майбутньому? Ким стане?

Урок 6

Тема. Характеристика улюбленого героя із повісті В.Нестайка "Тореадори з Васюківки".

Мета: удосконалювати вміння учнів характеризувати героя, давати власну оцінку його вчинкам, аргументувати свій вибір; розвивати зв'язне мовлення; виховувати толерантне ставлення до оточення.

Тип уроку: розвиток зв'язного мовлення.

Наочність: портрет В.Нестайка, книжка "Тореадори з Васюківки"

Хід уроку

I. Мотивація навчальної діяльності

Вчитель. Сьогодні кожен із вас має можливість поділитися своїми враженнями, міркуваннями про улюбленого героя із трилогії В.Нестайка "Тореадори з Васюківки".

II. Робота в групах

Об'єднайтесь у четвірки, спільно складіть характеристику героя, обмінюючись своїми думками. Скористайтесь планом.

Учні складають характеристику улюбленого героя, добирають необхідні цитати, готують усні розповіді.

III. Домашнє завдання: написати лист Всеволоду Нестайку, висловити свої враження від прочитаної повісті.

Малюнки до вікторини

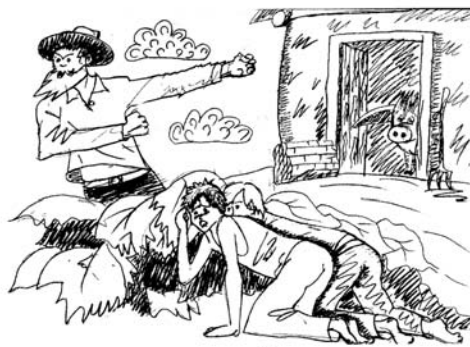
мал. 4

мал. 6

мал. 5

мал. 2

мал. 1

мал. 7

мал. 3